

Plaatselijke aanduiding monument

Broerstraat 68

Aanwijzingsbesluit

n.t.b

ID-code

3291

Redengevende omschrijving van het monument

INLEIDING

Na de vaststelling van het wederopbouwplan voor Nijmegen in 1950, begon de herbouw van de binnenstad in 1955 in het commerciële hart uit het plan: de winkelloop Broerstraat - Burchtstraat en Plein 1944. Veel bedrijven keerden terug op dezelfde plaats als voor de oorlog. Enkele percelen werden samengevoegd. In het wederopbouwplan is het vooroorlogse, licht gebogen tracé van de Broerstraat aangehouden. De straat is iets verbreed. De voorgevels samen vormen de buitenzijden van gesloten bouwblokken met daarachter gelegen expeditiehoven: een ruimtelijke oplossing om het winkelpubliek ruim baan te geven aan de voorkant en de bevoorrading te regelen aan de achterkant. W.J.Gerretsen, de supervisor, hanteerde per straat eenheid in schaal. Ook pakte hij de panden pandsgewijs aan. De panden variëren daardoor in vorm, kleur en materiaal. En in het straatbeeld ligt de nadruk op de ritmiek en continuïteit van de gevelwand. De architectuur is daaraan dienstbaar. Door de pandsgewijze aanpak sluit de wederopbouwarchitectuur aan op de vooroorlogse bebouwing. In de jaren vijftig ontwikkelde zich een mengvorm van traditionalistische en modernistische architectuur. Van de woonwinkels en warenhuizen zijn de meeste oorspronkelijke puien verdwenen door de dynamiek in de detailhandel.

TYPERING VAN HET MONUMENT

Winkelpand op de hoek Broerstraat-Plein 1944 met bovenwoningen en een poort naar het achterliggende expeditiehof, twee winkellagen en twee woonlagen hoog. Ontworpen in 1949 door J.A. Lelieveldt te Rotterdam in opdracht van Kloosterman's boekhandel in traditionele stijl. Het bouwvolume steekt iets boven zijn belendingen uit, is anders gekleurd dan de buurpanden en heeft bovendien aan Plein 1944 een forse breedte vanwege de hofpoort. Hiermee neemt het een prominente hoekpositie in. Het volume is zo gepositioneerd dat Plein 1944 iets afgesloten wordt, aan de verenging van de Broerstraat op de plek waar die een lichte knik maakt wordt bijgedragen en dat de verbreding van de Pauwelstraat naar het Koningsplein sterker wordt.

De gevels zijn opgetrokken in geel gemêleerde bakstenen tussen een plint en fries van licht hol geprofileerde natuursteen. Afgesloten met een schilddak met zinken erker en een dakruiter, afgedekt met grijze dakpannen. De gevel aan de Broerstraat is opgebouwd uit een (niet meer originele) winkelpui met winkelentree waarboven drie verdiepingen met drie vensterassen. De onderste laag vensters is hoger dan de bovenliggende. De gevel aan Plein 1944 is dubbel zo breed vanwege het trappenhuis van de woningen en vanwege de poort. In het rechter deel boven de winkelpui zitten vier vensterassen en links boven de poort twee vensterassen. Daar tussenin bevindt zich de woningentree met daarboven een hoog trappenhuisraam. Entree en trappenhuisraam zijn omlijst met hol geprofileerde natuursteen die licht beschadigd is. Een tegeltableau met vogel bekroond het hoge raam. Boven de kozijnen subtiel siermetselwerk en hoekblokjes. Kozijnen en ramen zijn vervangen door kunststof exemplaren.

Vervolgvel

1

WAARDERING

Broerstraat 68 maakt stedenbouwkundig onderdeel uit van het wederopbouwplan van de Nijmeegse binnenstad en is hier een expressie van. Van stedenbouwkundig waarde zijn het schilddak die de hoek van twee straten accentueert en de poort naar het expeditiehof als ruimtelijke oplossing van winkelen, consumeren, verkeer en bevoorrading.

Er is sprake van ontwerpkwaliteit van de gevels vanwege een aantal (in de directe omgeving) bijzondere elementen: het schilddak, de dubbele winkelverdieping die in de gevel herkenbaar is, de kenmerkend vormgegeven betonnen poort met afgeronde hoeken en wijdbenige poten, de woningentree en het trappenhuisvenster. En in het algemeen de verzorgde detaillering. Het fenomeen winkelstraat en consumptiemaatschappij dat in de poort tot uitdrukking komt is ook van cultuurhistorisch waarde. Het beeldbepalende karakter van het pand is onvervangbaar in relatie tot de context van de Nijmeegse binnenstad.

Bronnen:

Atlas van de wederopbouw, Nederland 1940-1965. Ontwerpen aan land en stad, A. Blom (red), nai 010 uitgevers, 2013

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 1: inventarisatie, 2003

Rapport Wederopbouw Nijmegen centrum. Deel 2: waardering en beleid, 2005

Gebouwendossier Regionaal Archief Nijmegen

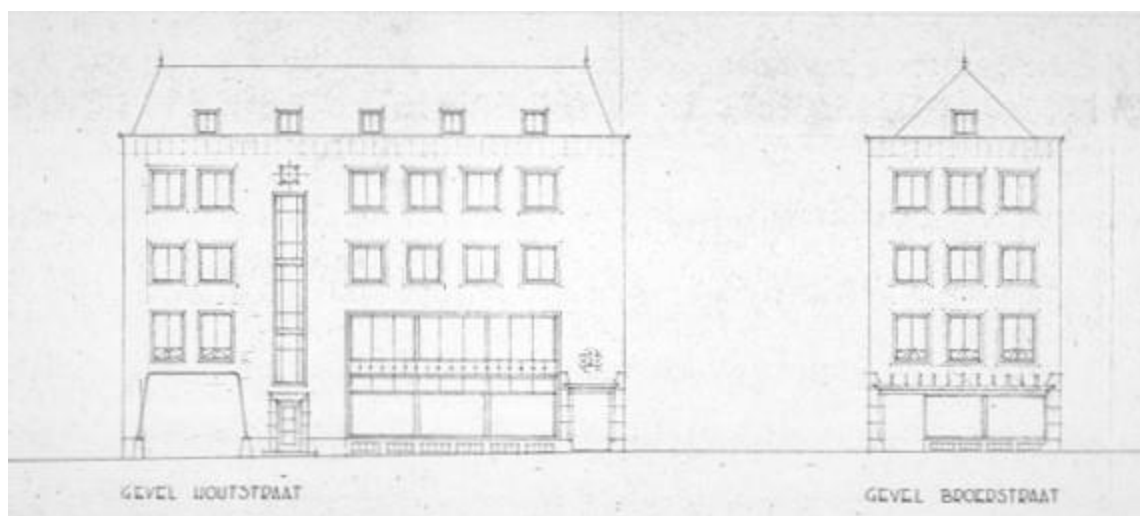
[einde omschrijving]

Kadastrale tenaamstelling	gegevens december 2021
Kadastrale aanduiding	
Gemeente:	Nijmegen
Sectie:	C
Nummer(s):	7091

foto's op vervolgblad

Vervolgvel

2

Monumentenregister Nijmegen

Broerstraat 68, ID-code 3291

2022-02-08

0 5 10m
Schaal 1:350